

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กลุ่มตรวจสอบภายใน โทร. ๑๒๙๔

ที่ กษ.๐๘๐๐.๐๔/๔๐๖

วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔

เรื่อง รายงานผลการตรวจสอบโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

เรียน อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน

ตามที่กรมได้อนุมัติแผนการตรวจสอบประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ให้ ตส. ตรวจสอบโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน กิจกรรมก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งดำเนินการตรวจสอบระหว่างเดือน เม.ย. - ก.ค. ๒๕๖๔ โดยสรุปผลการตรวจสอบได้ ดังนี้

ผลการตรวจสอบ	แนวปฏิบัติ
<p>๑. การบริหารสัญญาจ้างชุดสระน้ำมีความล่าช้า ก่อให้เกิดค่าปรับหลายสัญญา</p> <p>๒. พื้นที่สระน้ำเป็นดินทราย ขอบสระมีดินแตกแยก ไถลงสระ</p> <p><u>ผลกระทบ</u></p> <p>๑. เกษตรกรลดโอกาสการใช้น้ำ และอาจเปลี่ยนใจ ยกเลิกชุดสระ</p> <p>๒. ความไม่มีประสิทธิภาพในการบริหารสัญญา</p> <p>๓. ภาพลักษณ์หน่วยงานและกรม</p> <p>๔. สระน้ำเก็บน้ำบางแห่งไม่มีประสิทธิภาพ (เก็บน้ำได้น้อย)</p> <p><u>สาเหตุ</u></p> <p>๑. หน่วยงานจัดจ้างกับผู้รับจ้างรายเดียวกัน ในหลายสัญญา</p> <p>๒. การเร่งรัดงานไม่เป็นไปตามระเบียบ ไม่ต่อเนื่อง</p> <p>๓. พิกัดพื้นที่ชุดยังไม่ชัดเจนในขั้นตอนสำรวจพื้นที่</p>	<p>๑. การจัดจ้างชุดสระน้ำโดยวิธีการเฉพาะเจาะจง หน่วยงานควรพิจารณาเจรจาตกลงราคากับผู้ประกอบการที่มีอาชีพรับจ้าง โดยคำนึงถึงศักยภาพของผู้ประกอบการเป็นสำคัญ เพื่อกระจายความเสี่ยงเกี่ยวกับการบริหารสัญญาให้บรรลุผลตามข้อตกลง</p> <p>๒. หน่วยงานต้องกำหนดให้ผู้รับจ้างจัดส่งแผนการปฏิบัติงาน เพื่อเป็นข้อมูลการควบคุมติดตาม และเร่งรัดคู่สัญญาปฏิบัติตามข้อตกลงให้สำเร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญา เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบแก่หน่วยงานและเกษตรกร</p> <p>๓. การสำรวจพื้นที่ชุด หน่วยงานควรให้เกษตรกรชี้จุดพิกัดชุดสระน้ำให้ชัดเจน เพื่อพิจารณาถึงความเหมาะสมของสภาพพื้นที่ และการใช้โปรแกรมตรวจสอบความเหมาะสมที่กรมได้จัดทำขึ้นประกอบการสำรวจพื้นที่</p>

ประเด็นเสนอเพื่อพิจารณา

เพื่อให้การดำเนินงานกิจกรรม/โครงการตามภารกิจกรมเป็นไปตามวัตถุประสงค์ เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างยั่งยืน และการปฏิบัติเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เห็นควรดำเนินการ ดังนี้

๑. มอบหมายให้ รพ. ควบคุม ดูแล การปฏิบัติงานของหน่วยงานในกำกับ เพื่อลดจุดอ่อนและผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ

/๒. มอบหมาย...

๒. มอบหมาย ผอ.สพข. และ ผอ.สพด. กำกับการปฏิบัติงานของผู้ได้บังคับบัญชาอย่างใกล้ชิด และให้ความสำคัญกับขั้นตอนงานติดตามและประเมินผลการดำเนินงานกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

๓. มอบหมายให้ ตสน. แจ้างเวียนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบและถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความเห็นชอบมอบหมายตามข้อ ๑ - ๓

๒๒ ๒/๓๑/๒๕

(นางสาวปภาดา พุรังษีโรจน์)
ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบภายใน

สรุปข้อตรวจพบโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
กิจกรรม ก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔
<https://qrcode.ddd.go.th/upload/index.php/s/THm3cLyrNQsehXz>

**สรุปข้อตรวจพบโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
กิจกรรม ก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔**

ข้อตรวจพบ	ข้อเสนอแนะ
๑. ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง	
<p>๑.๑ การเผยแพร่ข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างไม่ครบทุกช่องทางที่ระเบียบทางราชการกำหนด เช่น การจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธี e-bidding หน่วยงานมิได้เผยแพร่แผนการจัดซื้อจัดจ้างประจำปี เอกสารประกาศประกวดราคา เอกสารประกวดราคา ประกาศผู้ชนะการเสนอราคา ในเว็บไซต์หน่วยงาน เป็นต้น</p>	<p>การจัดซื้อจัดจ้างต้องกระทำบนหลักการความโปร่งใส โดยเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม ดังนั้น หน่วยงานต้องมีการเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างทุกช่องทาง ทั้งเว็บไซต์กรมบัญชีกลาง เว็บไซต์หน่วยงาน (กรม/สพข./สพด.) และปิดประกาศ ณ สำนักงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตาม พรบ.และระเบียบการจัดซื้อจัดจ้าง พ.ศ. ๒๕๖๐</p>
<p>๑.๒ สรุปผลการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานเป็นรายเดือนทุกเดือน ตามพรบ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ (แบบ สขร.)</p>	<p>ตามประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ กำหนดให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผลการพิจารณาการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานเป็นข้อมูลข่าวสารที่ต้องจัดให้ประชาชนตรวจดูได้ (พรบ.ข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๙ (๘) และหนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค ๐๔๓๓.๔/๖๕๖๘ ลง ๓๐ พ.ย. ๒๕๖๓) โดยให้เผยแพร่เป็นรายเดือนทุกเดือนแม้ว่าเดือนนั้นจะไม่มีการจัดซื้อจัดจ้างก็ตาม</p>
๒. ด้านการจัดทำสัญญา	
<p>๒.๑ หลักประกันสัญญา (หนังสือค้ำประกัน) ระบุระยะเวลาผูกพันไม่ครอบคลุมการประกันความชำรุดบกพร่อง</p>	<p>การกำหนดระยะเวลาผูกพันประกันความชำรุดบกพร่องที่ระบุไว้ในหลักประกันสัญญามีอายุไม่ครอบคลุมถึงความรับผิดชอบของคู่สัญญาตลอดอายุสัญญา โดยคู่สัญญาต้องหาหลักประกันใหม่หรือหลักประกันเพิ่มเติมให้ครบถ้วน ถูกต้อง ภายในระยะเวลาที่หน่วยงานกำหนด (ระเบียบการจัดซื้อจัดจ้าง พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๑๗๑)</p>
<p>๒.๒ หน่วยงานกำหนด “อัตราค่าปรับ เป็นรายวันเป็นจำนวนเงินตายตัวในอัตราร้อยละ ๐.๑๐ ของราคางานจ้างนั้น แต่ไม่ต่ำกว่าวันละ ๑๐๐.- บาท” ซึ่งลักษณะของงานแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน สามารถกำหนดอัตราค่าปรับของราคาพัสดุที่ยังไม่ได้รับมอบ</p>	<p>การดำเนินโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ลักษณะงานไม่ได้ต้องการผลสำเร็จของงานพร้อมกัน การกำหนดอัตราค่าปรับจึงควรกำหนดในอัตราร้อยละของราคาพัสดุที่ยังไม่ได้รับมอบ ซึ่งจะทำให้เกิดความเป็นธรรมและเกษตรกรสามารถใช้ประโยชน์ได้หลังจากชุดเสร็จและตรวจรับงานในแต่ละงวด (ระเบียบการจัดซื้อจัดจ้าง พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๑๖๒)</p>

ข้อตรวจพบ	ข้อเสนอแนะ
๓. การบริหารสัญญา	
<p>๓.๑ ผู้รับจ้างเข้าปฏิบัติงานในพื้นที่ในระยะเวลาที่สัญญาใกล้ครบกำหนดหรือหลังสัญญาจ้างได้สิ้นสุดแล้ว ซึ่งมีผลต่อความสำเร็จของการบริหารสัญญาตามข้อผูกพันและโอกาสในการใช้น้ำจากโครงการ ซึ่งหน่วยงานไม่ได้มีการเร่งรัดงานหรือดำเนินการพิจารณายกเลิกสัญญา</p>	<p>ผู้ควบคุมงานที่ได้รับการแต่งตั้งมีหน้าที่ตรวจและควบคุมงาน ณ สถานที่ที่กำหนดในสัญญาจ้างทุกวันนับตั้งแต่วันที่สัญญามีผลบังคับใช้ และรายงานคณะกรรมการตรวจรับพัสดุเป็นรายสัปดาห์ เพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณาเร่งรัดงานหรือการบอกเลิกงานจ้าง ตามระเบียบการจัดซื้อจัดจ้าง พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๑๗๘</p>
<p>๓.๒ การตรวจรับพัสดุ คณะกรรมการตรวจรับพัสดุตรวจรับงานเกินระยะเวลาที่ระเบียบกำหนด ซึ่งมีผลต่อการเบิกจ่ายงบประมาณล่าช้า</p>	<p>การตรวจรับพัสดุในงานก่อสร้างที่ผู้รับจ้างส่งมอบให้ดำเนินการภายใน ๓ วันทำการ นับแต่วันที่ประธานกรรมการได้รับทราบการส่งมอบ และให้ทำการตรวจรับให้เสร็จสิ้นเร็วที่สุด (ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๑๗๖ (๕)) หากไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าวให้รายงานหัวหน้าหน่วยงานพร้อมเหตุผลความจำเป็นเพื่อจะได้กำหนดแนวทางควบคุมความเสี่ยงดังกล่าว</p>
๔. การคัดเลือกเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ	
<p>๔.๑ ข้อมูลเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการในระบบสารสนเทศ โครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน พบว่า การคัดเลือกรายชื่อเกษตรกรบางราย ไม่เรียงตามลำดับก่อนหลัง</p>	<p>- แหล่งข้อมูลการคัดเลือกรายชื่อเกษตรกรเข้าร่วมโครงการต้องมาจากระบบบริหารจัดการข้อมูลแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน (โปรแกรมขอรับบริการสระน้ำในไร่นา : บ่อจิว) โดยเรียงตามลำดับก่อนหลังและบันทึกสถานะตามข้อเท็จจริงเป็นปัจจุบัน หากเกษตรกรรายใดไม่เป็นไปตามเงื่อนไขโครงการหรือพื้นที่ไม่เหมาะสมขุดสระน้ำ หน่วยงานควรหมายเหตุไว้ในระบบสารสนเทศ</p> <p>- กรณีที่เกษตรกรแสดงเจตจำนงขอรับการสนับสนุนสระน้ำโดยการยื่นเอกสารพร้อมใบสมัครเข้าร่วมโครงการที่หน่วยงาน ให้เจ้าหน้าที่รับผิดชอบเร่งดำเนินการบันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน เพื่อให้การเรียงตามลำดับก่อนหลังรายชื่อเกษตรกรเป็นไปตามข้อเท็จจริงและเป็นธรรม</p>
<p>๔.๒ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการบางรายไม่มีเอกสารสิทธิ์ และไม่มีหนังสือยินยอมจากเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินให้ดำเนินการขุดสระน้ำ</p>	<p>ตามคู่มือการดำเนินงานโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน กรมพัฒนาที่ดินได้กำหนดเงื่อนไขการเข้าร่วมโครงการ กำหนดให้พื้นที่ขุดสระน้ำ จะต้องเป็นพื้นที่ทำการเกษตรที่เกษตรกรเป็นเจ้าของ มีเอกสารสิทธิ์ที่หน่วยงานรัฐเป็นผู้ออกให้และมีหนังสือยินยอมให้เข้าดำเนินการขุดสระน้ำ</p>

ข้อตรวจพบ	ข้อเสนอแนะ
๕. การใช้ประโยชน์จากสระน้ำของเกษตรกร	
<p>เกษตรกรใช้น้ำในการทำนา และปลูก ไม้ผล รอบขอบสระ โดยสภาพปัจจุบันของสระน้ำ (ก.ค. ๒๕๖๔) พื้นที่บางแห่งดินมีรอยแตกแยกและ ดินสไลด์ มีหญ้าขึ้นรอบสระน้ำ บางพื้นที่เป็น ดินทราย ซึ่งจะมีผลกระทบต่อการใช้งาน น้ำ และระยะเวลาการใช้ประโยชน์ของสระน้ำ</p>	<p>หน่วยงานควรให้ความรู้ความเข้าใจกับเกษตรกรเกี่ยวกับ การใช้ประโยชน์จากสระน้ำของโครงการให้เกิดความคุ้มค่า เช่น หลักการปลูกพืชไม้ผลตามหลักทฤษฎีใหม่ วิธีการ ดูแลรักษาสระน้ำ เป็นต้น เพื่อให้ใช้ประโยชน์สระน้ำ ได้นาน รวมถึงการแจ้งความชำรุดบกพร่องของสระน้ำ ให้หน่วยงานทราบ หากยังอยู่ในระยะเวลาประกันความชำรุด บกพร่อง</p>
๖. การติดตามและประเมินผลการใช้ประโยชน์สระน้ำจากโครงการของเกษตรกร	
<p>หน่วยงานติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน โครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ได้จัดเก็บข้อมูลด้านผลผลิต (Output) แต่ไม่มี ข้อมูลการใช้ประโยชน์ (Outcome) จากโครงการ รวมถึงปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน</p>	<p>การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการ นอกจากข้อมูลเชิงปริมาณที่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด แล้วนั้น หน่วยงานต้องให้ความสำคัญกับเชิงคุณภาพ โดยเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์จากโครงการของเกษตรกร ที่บ่งบอกถึงความคุ้มค่าในการใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดิน รวมถึงปัญหา/อุปสรรค เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการดำเนินงาน โครงการปีต่อไป</p>